

Eiropas
Komisija

Eiropas Sociālais fonds darbībā

Vairāk darba- vietu, mazāk marginalizācijas

Strādājoša persona ir pakļauta mazākam nabadzības riskam un ir vairāk iesaistīta sabiedriskajā dzīvē. Taču darba tirgū iespējas visiem nav vienādas. Dažām sociālajām grupām un personām var būt lielākas grūtības atrast darbu. Vai tā būtu etniskā izcelsme, izglītība, invaliditāte vai vecums — daļai iedzīvotāju darba tirgus durvis ir slēgtas. Šo problēmu vēl jo vairāk aktualizē sarežģītie ekonomikas apstākļi.

Ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzekļiem atbalstītie projekti var palīdzēt tiem, kuriem nav izdevies iesaistīties valsts bezdarba mazināšanas un nabadzības izskaņas politikas pasākumos.

Laikā no 2007. līdz 2013. gadam trešdaļa no visiem ESF projektu dalībniekiem bija no nelabvēlīgā situācijā esošām grupām: 9% bija personas ar invaliditāti, 12% bija migranti, 4% bija minoritāšu grupas, piemēram, romi, un par 9% bija ziņots, ka tie ir no citām neaizsargātām grupām.

Lai novērstu sociālo atstumtību, fondam ir divvirzienu pieeja, lai likvidētu šķēršļus, kas neļauj daļai iedzīvotāju pilnvērtīgi iesaistīties sabiedrībā. Noteiktos ESF projektos tiek strādāts tieši ar personām no riska grupām, nodrošinot apmācības, konsultācijas un labākas nodarbinātības iespējas. Citi projekti ir saistīti ar sabiedrības uztveri un sociālajām sistēmām, un tie veido izpratni par aizspriedumu ietekmi un uzlabo sabiedriskos pakalpojumus.

ESF — ikviena iedzīvotāja aktīva iesaistīšana

Pārraujot nabadzības apburto loku ar nodarbinātības iespējām iedzīvotājiem...

Cīņā pret sociālo atstumtību ESF Eiropas Savienībā tiek izmantots dažādi, ņemot vērā kultūras kontekstu un iesaistīto iedzīvotāju vajadzības. Taču mērķis nemainās — palīdzēt iedzīvotājiem atrast darbu un tādējādi pārraut nabadzības un marginalizācijas apburto loku. Lai to panāktu, var palīdzēt sociālie uzņēmumi.

Lai gan šie uzņēmumi ir komerciāli, to galvenais uzdevums ir nevis pelnīt, bet gan kalpot kopienai. Viens no veidiem, kā to izdarīt, ir darbavietu radīšana iedzīvotājiem, kuri citādi paliktu bez darba. ESF atbalsta vairākus šādus uzņēmumus, piemēram, “Welcome Café” Zviedrijā, kas dod iespēju imigrantēm mācīties zviedru valodu, vienlaikus strādājot atbilstoši savām spējām.

Ja nepieciešams nodrošināt tpašas vajadzības noteiktā reģionā, lieti noder partnerības starp organizācijām, tostarp vietējo kopienu līmenī. Fondu var izmantot, lai palīdzētu iedzīvotājiem iegūt zināšanas, prasmes un aprikojumu, kas vajadzīgs projektu īstenošanai vietējās kopienās, lai risinātu sarežģīto sociālās iekļaušanas problēmu.

Viena no fonda prioritātēm ir iespēju sniegšana iedzīvotājiem, taču iedzīvotājiem jābūt gataviem izmantot šīs iespējas. Lai to panāktu, var palīdzēt darba integrācijas paņēmieni.

Šis jēdziens apzīmē individuālas konsultācijas, lai noskaidrotu dalībnieku cerības un vajadzības un lai īstenotu attiecīgus apmācības pasākumus. Kad dalībnieki ir apguvis vajadzīgās prasmes, viņam palīdz darba meklēšanā, sniedzot atbalstu un konsultācijas par pieteikumiem un darba intervijām. Ja darbs ir atrasts, dalībnieki turpina saņemt atbalstu, un bieži vien tas notiek sadarbībā ar jauno darba devēju.

Pievēršot uzmanību neaizsargātajiem...

Iedzīvotāju marginalizācija ir saistīta ar narkomāniju un alkoholismu, vietējās valodas nepārvaldīšanu, bezpajumtniecību, nekvalitatīvu veselības aprūpi, parādiem un ierobežotu izglītības pieejamību. Arī rasisms un diskriminācija neļauj iedzīvotājiem aktīvi iesaistīties sabiedrībā.

Ar ESF atbalstītajiem projektiem tiek mēģināts mazināt šos šķēršļus, piedāvājot konsultācijas, apmācību un izglītības iespējas, kā arī atbalstot pašnodarbinātos un veicinot veselības aprūpes pieejamību.

Attiecībā uz ES lielāko etnisko minoritāti — romu kopienas pārstāvjiem — dažos ESF projektos skolu darbā tiek iesaistīti šīs kopienas vidutāji un palīgi, kas sniedz atbalstu romu bērniem. Savukārt citos projektos tiek popularizēti romu panākumu gūšanas piemēri, lai iedvesmotu un motivētu jauniešus turpināt mācības. Pašnodarbinātības jomā ESF atbalsta romu sievietes, kuras vēlas izveidot pašas savus amatniecības uzņēmumus.

Taču atbalstu saņēmt ne tikai romi. Vairākas personas ar invaliditāti Berlīnē izmanto jaunas profesionālās apmācības pieejas priekšrocības, pateicoties kvalificētu zīmju valodas tulku pakalpojumiem. Arī Berlīnes narkomāniem tiek sniegta palīdzība, lai atrastu tiem piemērotas mācīšanās iespējas, izmantojot elastīgu mācību grafiku. Savukārt Spānijā popularizē jaunas apmācības metodes — Galisija izmanto ESF atbalstu, lai piedāvātu moduļveida kursus pamatiemaņu apgūšanai personām bez kvalifikācijas.

Īpašās apmācības programmu izveide Igaunijā

Dienas aprūpes centrs Tallinā sniedz atbalstu bērniem un pusaudžiem ar invaliditāti. Kopš 2000. gada papildus rehabilitācijas pakalpojumiem centrs "Käo" stiprina bērnu patstāvību, organizējot pašaprūpes un prasmju iegūšanas nodarbības.

Taču dalībniekiem pēc pamatskolas pabeigšanas nebija iespēju turpināt mācības profesionālās izglītības programmās, pat ja viņi to vēlējas, jo neviena no programmām nebija pielāgota viņu vajadzībām.

Centrs sadarbībā ar Jiveskiles Universitātes Tālākizglītības centru Somijā izmantoja ESF atbalstu, lai izveidotu kursu un apmācītu skolotājus, kā pasniegt skolēniem ar īpašām vajadzībām.

Laikā no 2007. līdz 2008. gadam tika apmācīti trīsdesmit skolotāji, un pašlaik tiek piedāvāti divi kursi tiem, kuri vēlas apgūt profesionālās izglītības programmu šajā centrā.

Apkarojot diskrimināciju...

ESF palīdz iedzīvotājiem attīstīt prasmes un iegūt pašapziņu, lai kļūtu par plašākas kopienas daļu.

Lai novērstu diskrimināciju darbavietā un sabiedrībā kopumā, fonds strādā pie sabiedrības izpratnes veidošanas par šo problēmu un palīdz uzņēmumiem ieviest labāku praksi. Piemēram, projektā "Berlin Needs You!" tiek izmantots ESF atbalsts, lai rosinātu un palīdzētu darba devējiem (galvenokārt no publiskā sektora) ceturtdaļu stažēšanās vietu piedāvāt jauniešiem no migrantu aprindām. Pirmajos trīs gados stažieru skaits publiskajā sektorā ir gandrīz divkārtšojies.

Novatoriska pieeja bērnu aprūpei

Dažkārt sievietes aiziet no darba, jo ir grūti atrast labas bērnu aprūpes iespējas. Daudzviet Eiropā valsts pirmsskolas iestādes ir pārpildītas, savukārt privātie bērnudārzi bieži vien ir pārāk dārgi. Lai risinātu šo situāciju, Čehijā daži darba devēji izmanto ESF atbalstu.

Tie ir izveidojuši silītes jeb "bērnu grupiņas", kuru darbību organizē tieši darbvietā un kurās tiek uzņemti 7–24 bērni. Aprūpi nodrošina dažādos veidos: gan vietējās skolās, gan sociālajos uzņēmumos, gan ar pašu darba devēju spēkiem.

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji bieži vien neņem vērā īpašās vajadzības. Fonds atbalsta tādas aktivitātes, kas uzlabo sniegto pakalpojumu kvalitāti, piemēram, apmācot darbiniekus vai pielāgojot piedāvātos pakalpojumus.

Eiropas Sociālā fonda darbības efektivitāte tiek uzlabota, saskaņojot tā aktivitātes ar citiem ES fondiem, lai panāktu lielāku efektu, sniedzot palīdzību iedzīvotājiem ikkatrā dzīves posmā.

Tā kā ekonomikas apstākļi joprojām ir sarežģīti, vairāk kā jebkad agrāk ir vajadzīgi jauni risinājumi sabiedrības steidzamajām vajadzībām. Turpmāku virzību nodrošina sociāli inovatīvi risinājumi. Palielinoties bezdarbam, visvairāk cieš tieši neaizsargātās grupas. Īpašs uzsvars uz sociālo inovāciju atbalstu ļaus atrast veidus, kā mazināt šo spiedienu.

Fonds strādās ar vietējiem partneriem, lai šīs grupas iesaistītu vēl vairāk, sniedzot tām atbalstu vieglākai piekļuvei finansējumam. Gan izglītības iestādes, gan darba ņēmēju organizācijas, gan NVO, kas strādā ar nodarbinātības un sociālās iekļaušanas jautājumiem un nelabvēlīgā stāvoklī esošām grupām, kā arī darba devēju organizācijas, sniedz būtisku ieguldījumu ESF programmās.

Kas gaidāms turpmāk?

Jo ātrāk projektos var iesaistīt personas, kurām draud atstumtība, jo efektīvāka ir šāda līdzdalība.

Papildinformācija par ESF:

<http://ec.europa.eu/esf>

Šī publikācija ir pieejama elektroniskā formātā visās ES oficiālajās valodās.

© Eiropas Savienība, 2014. gads

Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Publikāciju birojs

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

ISBN 978-92-79-34101-4 (elektroniskā publikācija)
ISBN 978-92-79-33346-0 (tiešsaistes versija)

9 789279 333460

doi:10.2767/9967 (tiešsaistes versija)

doi:10.2767/88266 (elektroniskā publikācija)